

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
14 aprilie st. v.
26 aprilie st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 15.

A N U L XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Hristos.

Pe prinser' arhieriei o Hristose, să te pue
Pe crucea cea de cedru, bătându-te in cue;
Pe creșcetu-ți cunună, sub adâncită frunte
Simțire cât o lume și cuget cât un munte,
Și pe Calvar, cu crucea pe umere să mergi
Ved jidovii, cum par că te sângeră cu vergi.

De vécuri negre, lumea cucernic te adoră,
Veghiând in nóptea vremei un stélp măreț de pară,
Ca visul de fantastic, ca vremea neclintit,
Cununa cea de paie așa te-a fost ursit . . .
Lumeșilor miserii să 'nlățosești icóna
Cornită și duioasă, purtând pe cap coróna.

Vor curge vécuri încă și tot are să 'ndrume
Menirea ta și crucea care-ai purtat in lume.
Să-mi plec genunchii ție e drept și ți se cade,
Smerit să te slăvescă supusele noróde,
Hristos, oglindă clară a prigonirei sorții,
Hristos, invingătorul Cezarului și morții.

Cornel Botez.

Firicel Petru.

— Poveste. —
(Incheiere.)

Se să facă bietul om? Se pune pe gânduri. Dar
bine, muere dragă, dar cum să ne lăsăm toc-
mai acuma la vremea lucrului cu jugul jos?
Să-ți cumpăr altă carne, că dór carnea-i tot
carne?

— Nu bărbate, numai me umpli de păcate cu
vorbele tale, căci de-mi dai numai și numai carne
din Barna, numai atunci să știi că me pot sculă, că
și baba Dochia încă mi-o spuse 'n hóbe așa.

— Apoi bine, i dișe bărbatu, oi face mâne și asta.
Dar par că și Dumneșeu nu lasă pe ticălos la
izbândă, căci Petru la vorbele astea se află in un
cot după cuptor unde Sanda nu-l ochise și cum vor-
bele se sfârșiră, el iute 'n grajd și povestește toate
lui Barna.

Boul apoi sfătue, vedând despre ce e vorba, pe
Petru ca peste nópte să-și pregătescă haine de lipsă,
să-și ia un toporel și o fluera și când va fi de cătră
điuă să ia amândoi lumea 'n cap și să nu se oprască
pană la 'liveđi verđi cu apă rece.

Petru face toate își adună peste nópte țolite
multe puține câte le avú și când cocošii cântară,
incalecă pe Barna și plécă. Și se duc și se duc Dómne
de gândesci, că tremură pământul sub ei. Trecură
țeri, trecură mări și de locurile cu 'liveđi verđi cu
apă rece nu mai dau.

Odată când începú să se crepe de điuă și după
ce și lor mai că li se urfise, căci đeu și cale lungă
eră, ajunseră pe o câmpie, unde numai erbă verde
eră și ici colea câte un izvor cu apă rece ascuns
câte sub un pom tufos. Boul spuse lui Petru, că au
ajuns la locul dorit și că el cu toporelul să începă
să-și facă sălaș de odihnă, iar fluera să o întrebuin-
țeze de vreme lungă și de urit.

Boul apoi in fiecare dimineță plecá la pășune
și nu venia până séra.

Așa cum ședea Petru singur mătânind și făcên-
du-și de lucru, ici pe aci că să-i trecă vremea in
una din țile dimineța vine la el un urs.

— Bună dimineța Petre!

— Mulțam, bună-ți fie inima!

— Bună și nu pré, căci așa avé o vorbă cu
Barna, unde e?

— El îi la pășune, dar pe sérá vine acas!

— Bine! să-i spuni că am venit să me lupt cu
el, dar fiind că nu e acasă, așa dar mâne dimineța
la 8 ciasuri să me aștepte! Și plecá ursu.

Petru după ce vede că tréba are să se ingrôșe
și că glumă n'o să fie, se pune Dómne iar pe plâns
că dóră vedea că ursu are să fie mai tare ca Barna
și o să-i pună capét, și el atunci cu cine remâne?
Și plânge de se scutură biéta cămeșucă pe el până séra.

Séra când vine Barna, îl intrébă că ce-i de el
ce se vaeră?

— D'apoi cum să nu me vaer, dișe Petru, căci
astă dimineță după ce plecași, veni la mine un urs
și întrebând de tine îi spusei, că nu ești acasă și că
nu vini până séra, iar el îmi dișe ca să te pregă-
tești și mâne đî negreșit să-l aștepti, că vine să se
lupte cu tine! Că, să ve spun dvóstre, mășceonea
blăstemată eră și cam vrăjitoare și șcicia se cam de
și in bobi și că aflase că Petru și cu Barna unde
s'au dus și pentru aceea și trimise pe Necuratu, cu
care șciti că lucră toate vrăjitorile, in chip de urs ca
să-l omóre pe Barna.

— Nu avé frică Petre! căci alt reu să nu fie,
dar asta flóre la ureche!

Mâne đî dimineța ursu nici nu așteptă 8 cia-
suri, pân' éca vine și cum ajunge incepe a se luá cu
boul la lupte, dar Barna face cum face și-l aruncă
de vatră, de gândiai Dómne-i se sparg toate mărun-
taele 'n el și plecá iar fără grige la pășune.

Ei! dar că peste ți vine un lup și-l intrăbă tot ca ursu spuindu-i, că iar mâne diminéță o să vină și el ca să se lupte cu Barna.

Când boul séra vine acas il vede pe Petru iar cam trist, il intrăbă ce nu i se ajunge.

Petru atunci i spune cum veni lupu și cum i porunci că mâne in ce vreme să se pregătască, că are să se lupte și cu el. Și mi-e frică și nu pré, i diase Petru, că cugetai, că decă ai biruit un urs, dór fi invinge și un lup.

— Iti pare ție așa Petre! diase boul, dar să nu cređi! căci ieri Necuratu, căci el ii trimis de mășce-óne-ta, — s'a făcut in chip mai tare, dar la puteri a fost mai slab; mâne inse are să vină in un chip mai slab, dar in puteri are să fie mai mare; prelângă tóte acestea inse și pe el il voi nimici.

Cum spuse și făcú. Mâne ți lupu veni, și după o luptă mai tépěná il puse Barna sub picior.

Dar șcii cum i diasa: dracu nu dórme, c'o să mai probescă și in alt chip și vine iar la Petru in formă de un iepure șihiop dar slab dógă, de să-l fi věđut ai fi tot ris și neafând pe Barna acas, i poruncește să-l aștepte iar ca mâne să se lupte și cu el.

Petru inse luându-l in batjocură, spuse séra ri-đend, boului tótă întemplarea din diua aceea.

— Nu ride, dragă Petre, — i diase Barna, căci pe cât l'ai věđut de schidolit, pe atâta il vei vedé mâne de puternic și să șcii că ăsta-i sfěrșitul meu, inse tu să șcii să-ți iai tóte țolițele tale, fluera și toporul teu și să te sui in cutare lemn, că noi acolo ne vom luptă 24 de ciasuri și decă după aceste 24 de ciasuri eu nu-l voi puté invinge, tu, să șcii, mie mai mult nădejde să nu-mi tragi, și cum vei vedé că el me aruncă de pământ, tu să te scobori să-mi iai din cap buclă de țole și să le păstrezi bine, cel drept pentru hrana ta și acelor ce vei vré să-i împărtășești din ea, iar cel stâng pentru când te vei insurá; până atnoi să nu te mușce șerpele să te uiți in el.

Mâne ți la ciasul hotărít vine iepurele, dar indata se schimbă in o dihaniă cumplită și incede să se lupte cu Barna. Trec 24 de ciasuri și dihania cum face, face, și fără chin și trudă il omóre pe bou. Petru iut se cobóre din pom, face cum il invěță Barna, ia córnnle din capul boului și plécă 'n lume, căci alta ceva nu-i mai remânea.

Rătăcește 'n lume fără nune și venindu-i fóme voi să se așede undeva la un loc să mănânce. Caută 'n cornu cel drept și mésză cu mánăcările și beuturile cele mai bune i se așterne și el mánăncă și se satură bine.

Dar șcii cum ii diasa: omului sătul multe i dá 'n gând! Petru cum ședea după mánăcare i se puse 'n gând ca să caute el ce taină póte să fie ascunsă in cornul cel stâng. Cum gándește și face. Ia cornul cel stâng și se uită 'n el; dar să veđi Dómne, incepură să pice din el tot bobite de grâu și ajungend de pământ se făcură tot atăția boi, cai, oi, vaci și tot felul de animale de casă. Și pică și pică Dómne, și se face marvă, încat incepură a nu mai avé loc pe câmpie.

Petru věđend că bóbele nu mai incétă a pică, se puse iar pe plâns și ș-aduse aminte de vorbele lui Barna și se tânguía și se căiá, că de ce făcú el asta, că loc nu mai avea nici macar să se mișce, căci bóbe tot picau și din ele se făcea marvă tot mai multă.

Așă cum plânge deodată se pomenește lângă el cu un moș.

— Ce te vaeri, copilașu taichii?

— D'apoi cum să nu plâng! Și incede a-i spune tótă istoria cornului.

— N'aibi grige, liniștește-te! de tóte astea te mântui eu, numai tu să-mi făgăduesci că pe când ți'o fi lumea mai dragă, să fii al meu. Căci să ve spun, iar fu Necuratu, pe care-l trimise mășceónea după Petru, ca să-l nimicescă și stângă de pe fața pământului. Apoi luă moșu o caramidă ce o avea ascunsă in o traistă și o intinde lui Petru, ca să pună palma pe ea, pe care Petru cum o atinse, i remase semnul mâinii intocmai pe caramidă in sem de contract. Luă apoi un biciu de foc și tot pocnind, cu el adună tóte vitele și le băgă iar in corn, souindu-i lui Petru că de va vré să se folosescă de cornul ăsta, să spună anumit cu numerul și numai atâtea vite vor ieși.

Petru după ce dete chizeșă moșului cu biciu de foc, plecă și ajunse pe 'nserate la marginea unui sat, dar fiind că lună cu de sérá nu erá, o să tragă in gazdă la casa care-i erá mai indemână și la care erá și lumina aprinsă. Se apropie de ferestri și bătend étă că se ivește gazda căsei. Dă binețe și-l rógă de póte peste nópte să aibă la densusl conac. Stăpánul cu tótă voia-l primește și fiind că nu peste mult după ce-ș aședă mult puținul seu, găzdărița casei făcend cină il poștește la mésză. Petru mulțamește din inimă și uitându-se in cornul lui se intinde in casa gazdei o mésză Dómne, plină de mánăcări și beuturi de să fi tot gustat din ele.

Gazda cu ai sei, după multul imbiu alui Petru, se aședă toți la mésză lui Petru și se satură și gostesc dómnește. Vine apoi vremea culcatului, Petru iar se aședă in cot unde gazda-i găti un culcuș bun și adorm toți.

Peste nópte Petru tređindu-se din somn i vine in minte, ca pentru dragostea și bunătatea ce o arată ómenii aceștia, cu ce să-i resplătescă. Bani nu avea, mulțamul de și ar fi fost din inimă, totuș ar fi pré puțin. Se hotări, ca luând cornul cel stang, să lo lase o sumă de vite, căci și așa erau săraci călici și asta să-i fie respłata. Se sculă mereu pe nesimțite din așternut și eșind afară in ocol, se uită și gándi că curtea gazdei să se umple de boi, care ca să intrécă părechile de frumoșe. Cum gándi, se și făcú. Se trase iarăș cu incetul in sobă și aședându-se la locul seu iș caută mai departe de odihnă.

Peste o vreme găzdărița trezindu-se i se părú că aude prin curte ceva, că se ve spun dvóstre mulțimea de boi și făceau larmă că erau și mulți și șcii unde-s córne multe și brușituri multe, vorba aceea. Ese in casă deschide ușa la ocol, dar că Dómne, o cuprinde fiori reci, căci dela ușă nici un paș nu mai putea să facă afară de atâta boiamă. Inhide iute ușa și se duce și pomenește și pe bărbat, din bărbat se pomenește și fata, căci m'am uitat, avea gazda și un bujorel de fată ca un trandafir, de șcii! să tai calul lângă ea și să nu-ți mai pară reu vorba aceea. Cu un cuvânt casa intrégă erá pe picior tânguindu-se și amarindu-se că pe ce lotru, pe ce hoțoman primiră 'n casă care le umplú curtea de boi furatți. Numai Petru zăcea liniștit. Dar dela o vreme tréba o să se ingróșe, găzdărița incepú a injurá și spune cam mai mult nebune și Petru se věđú silit ca să se facă că se trezește și incede de le spune ómenilor, că cum și pentru ce iau dărúit cu atâta marvă.

Diminéța rógă Petru pe gazdă ca mergend la casa comunei să dee de șcire că cine are lipsă și voe de cu preț de jumătate ca 'n tég să vină la el. Dar lumea șcii cum îi făcută, unde aude că-i ceva bun și nu scump, se grăbește și așa casa unde conăcise Petru erá incungiurată de ómeni cari se imbulđiau să cumpere mai mulți boi. Petru adună banii și cât îi primíá i aruncă in casă până ce umplú casa bietului om și apoi se găta să-și caute de drum.

Ei! dar că ce-i bun și-ți place n'ai lăsa din mână, a ăis cine-a ăis, așa și bietul om de bucurie și fericire nu știea că ce bunătate să-i facă iarăș lui Petru și fiind că el de și sărac, dar având icóna aia de față și la care ținea mult, o'i să-l imbie pe Petru cu ea.

Petru, de și cum ve spusei eră gata de plecat, totuș când auđi propunerea gazdei, fără multă judecată primi. Bagséma nici lui nu-i eră peste mână și póte și el așa necăjit de atâtea pățanii și drum cum eră, puse ochiu pe ea.

Tréba și nunta gata numai să vré fata! Oi s'o întrebe și pe ea. Ei! dar ea de rușine la început se cam suci, se cam codi șcii cum is fetele la dal de estea, dar când fu la adecă n'o să ăică ba, că dór aruncase și ea pe furiș ochiu sub gênă la Petru, care ăeu de frumos cam puțin semeni in lume avea. Mer-seră la biserică, se cununară și se vină acasă.

Pe drum îi pică lui Petru prin minte făgăduela ce făcuse el odinióră moșului cu biciul de foc, că acuma se simte el mai fericit și moșu o să-și țină vorba. Incepú Petru a fi trist, ba ăeu se intristă intru atâta, încât ajunse vestea pân la urechile socră-sa prin cuină — prin totă vâlmășala ce eră căci de! dór putú Petru să facă nuntă nu fiece.

Sócră sa ca tresnită din cer când auđi că gine-ri-so este trist, parte de rușinea lumii, parte ca să cunóscă starea lucrului o să-l cheme la o parte și să-l întrebe. Petru incepú pe scurt să-i spună totă pățania și socră-sa când auđi, incepú să-l mângăe că să n'aibă témă și fără grige să-și petrécă, că dór odată numai îi nuntă, nu de o sută de ori, căci ea va face moșului când va veni un pocionog și Petru tot scapă, căci m'am uitat să ve spun, eră și ea o coțolană de vrăjitóre și știea face pe léc.

Până séra se puse apoi sócră-sa și făcú o pită și când Petru se culcă i-o puse sub cap, spuindu-i că de va veni peste nopte cineva și-i va strigă, să nu se glumescă să respundă, căci pita de sub cap tóte le va vorbi fie ori cine.

Petru se culcă, dar somn să se prindă de el ba. Când fu pe la međul noptii cineva băténd la feréstră, strigă:

— Petre! ă-a venit vremea, să mergem!

— Așteptă, respunde pita, căci am nainte să-ți povestesc una din pățaniile mele, ca și tu puțin să mai resuflí, că vini cale departe. Când ședeam — incede pita — după ce trecú érna in un colț de pod mai mulți frați la un loc, veni intr'o ăi gazda casei și me despărți de frații mei, căci se nimeri de fusei tocmai la margine, și punéndu-me in car ne duse pe o câmpie glomborósă și incepú să ne imprășcie. Apoi luă un pepten cam bun de scărpinat la vremi grele și trase peste noi niște dungi de ne afundă in pământ.

— Dar să mergem, strigă moșu de afară, — c'am odihnit destul!

— D'apoi stăi mei fértate, că mai am. Șeđui cât șeđui in pământ, când dobândind hrană, incepui să cresc și așa odată me pomenii că vėd lumina ăilei și me inalț mereu cătră cer.

— Haide, haide fértate, căci imi povestești și pe drum!

— Ei! dar mai așteptă, că nici la jumétate n'am ajuns! Dela o vreme incepú și mie a-mi cam trece vremea și incepui a me uscá 'n picióre. Veni apoi intr'o ăi gazda cu o cósă mare și me tăia din fața pământului.

— Dar haide, că nu-i vreme de perdut!

— Apoi veniră mai mulți, ne cam adunară gra-medióre, puseră 2--3 una peste alta și me strinseră cu câte o nua, de gândiam că-mi ies ochii și vėd stele verđi.

— Měi Petre! te rog haida și nu me ține cu vorba căci altcum ăeu ne stricăm prietenia și ne prindem in ușă!

— Ne adunară și ne duseră apoi pe pământ nedet și ne incepură Dómne a ne găzi doue părechi de cai de gândiam că sufletu-mi iese și incepurăm a me despoi de tóte vesmėntele vrėnd nevrėnd. Me puse iarăș cu alți frați la un loc și ne duseră in locul de unde am fost luat, trántindu-ne de pământ.

— Dar acuma Petre, ar fi vremea și ă-o cam fi și ție și mie!

— Că dór n'o să trecem in niște clipite lumea, i ăice pita, — așteptă să-mi gat povestea! Peste puțin veni gazda iar cu un sac ne băgă pe mai mulți in el și ne duse de ne aruncă intre niște scânduri unde ne așeđam tot mai jos, picând unu câte unu sub o petró; da când ajunsei sub ea, numai praf și pulber me făcú. Picai in o ladă și de acolo Hait iar in sac și acas.

— Dar sărac de mine Petre, nu mai perde vremea, căci trece vremea și tu amar o s'o pățești pentru această mare obrăznicie a ta. Te-oi invėță eu omenie și povești, ticălos ce ești!

— D' poi acuma nu am mult se d'o gat. Găz-dărița casei veni, apoi ne luă, ne plămădi ne frămėntă și ne băgă in un cuptor ars, de ne toți păr-joli. De acolo după câteva vreme me scóse și me aduse aici.

Și când pita gătă și cocoșu in curte cãntă, iar Necuratu, căci el eră, și se făcú in chipul moșului, poeni ca un tun strigând: Au Petre! fie mórtă maică-ta și care te invėță să faci așa! și Petru din asta scăpat și mântuit pentru totdeuna.

Ei! dar că acuma Petru după nuntă cum i ăisa, cu muerea trebuie să fie un trup, un suflet tóte cu ea să le faci și nimic să nu remănă ascuns de ea.

Vėđénd ea câtă putere au córnela ce le duse Petru drept parte, din cel drept dobândind mănecare, iar din cel stâng vite, apoi peste nópte luminând ca luminările, muerea se puse 'n capul lui Petru să-i spună și să-i spună că de unde și cum le au căști-gat el acestea.

Petru care la început nu voi cu nici un preț să-și facă vorbă, mai ales că-și aducea aminte de cuvintele lui Barna, care-i spuse că nimerii nici chiar muerii să nu-i spună taina córnelor; fiind că inse muerea atâta îl necăji pe Petru, până ce neavėnd bietul Petru incotro, i spuse.

Dar de-ai vre-o taină, incredințez-o numai mu-erii, a ăis cine-a ăis, — apoi să șcii că te alegi cu gradiă! Muerea nu ținu taina pentru sine, precum i spuse bărbatu-so, ci o spuse și drăguțului, căci eră de mână bună, care intėlnindu-se odată cu Petru și luându-se in vorbă despre córnela, se remășeză cu Petru, că el știe de unde și ce putere au córnela ce le are el, și pe ce se remășeză? pe totă averea și și pe córnela, că de va ghici să-i remănă tóte lui.

Petru se prinde de remăș, dar inhólbă din ochi, când blăstėmatul de drăguț incede și-i spune tóte din fir in pěr, ca de pe carte.

Ei! dar ce să facă; vorba s'a făcut intre măr-turii și el nu mai putea să intórcă, ci trebui tóte frumușel să le predee cum a vorbit drăguțului, pe care abi acuma-l cunoscu de atare, și el luându-și un băt in mână, plecă in lume fără stare, fără nume.

Și cum rătăciă pe câmpii, vėđu in depărtare o apă mare și se hotări ca ajungėnd la țermurile ei să se arunce in valuri, căci și așa vieța i numai chin și tovar. Ajunse la țermure și când voi tocmai să séră in apă, ca prin minune boul Boian soțul lui Barna, din care tațal lui Petru in lipsa lui Barna tăia carne de- i dete Sandei, ești din apă și-l intrėbă pe Petru

că ce voește să facă? Petru îl cunoscuse îndată și cu durere-i spuse toate câte petrecu și că acuia ajungând la sapa de lemn este silit să-și ia viața.

Boain inse-l sfătui ca să nu facă acésta, ci cu el împreună să meargă la Barna care este nu departe de ei.

Se duseră și după ce iar ca prin minune eși și Barna din apă frumos ca odinioară și-l muștră pe Petru aspru pentru neascultare, i porunci, că de vreme ce se lățise vestea peste șapte țări și șapte mări despre un împărat care având un clénț de petró și cine se va găsi acest clénț să-l are într'o ți, aceleia i va da fata și jumătate din împărăție. Deci dându-i lui Petru bani, îl trimite pe Petru ca să-și facă car și plug, dar tot de fer și după ce va fi gata să vină iar în locul acela și să le dea veste, că apoi vor merge ei și vor ară locul făcând pe Petru fericit.

Petru se duse și făcu cum i se spuse. Și după ce toate le puse la cale și în rëndul bun, se duse și dete de șeire boilor care mergând arară locul nu într'o ți totă ziua, ci când sórele eră de un om pân la scăpătat, Petru mai trase și un pui de somn.

Se duse apoi la împăratu, dar nu pofti fata și jumătate împărăția, ci precum îl învăță unul din boi, atâția bani, câți vor incapa în car, ceea ce împăratul și făcu și așa Petru se duse plin de avuție și fericire și s'o fi pro 'nsurat decumva nu-ș va fi adus aminte de pățania cu muerea ce o avusese întei.

Aurel Iana.

O cursă.

(Istoria unui cărpaciu.)

— Traducție. —

Sună un vent rău pe lângă ușa din odaia bătrânului Gheorghe cărpaciu!

Bietul om își lăsa lucrul din vreme în vreme, ca să-și frece mâinile or să le aproprie de cenușa căldică de pe vatră.

Și înăuntrul vremea era tot așa de urită ca și afară. Trecătorii umbrau iute plecând capetele ca să-și ferescă fețele de vânt. Bărbații își țineau mâinile în buzunare, și nu le scôteau decât la colțurile stradelor când amenință vântul să le ia pălăriile. Femeilor nu le ajungeau mâinile să-și ție pălăriile, șalurile și rochiile.

Din fie ce colț de stradă se iviau cerșetori cari alergau dela un trecător la altul plângându se: »Mi-e fôme! mi-e frig!« Și glasul lor părea și mai plângător amestecat cu șueratul vântului.

Bătrânul Gheorghe eră sărac tare, dar dicea:

»Ba deș, nu pot să dic că mor de fôme pe câtă vreme am nițică pâne. Rea mi-e sôrta: să lucrez într'una pentru nimica totă!.. Și ce jale în odaia asta! Ce mai trai duc și eu!.. Vai!

Gheorghe își sfârșia tânguirile cu astă interjecție »Vai!« Pentru el asta singură silabă eră înfățișarea întregă a descuragerii și o dicea insoțind-o cu câte un oftat din adâncul inimii.

Gheorghe părea ursit să trăească în nenorocire. De géba ar fi căutat cineva să-l facă a înțelege, că trebuia să încerce să-și îmbunătățească traiul prin sfortări. El dicea: »Bogaților le e dat să me ajute.« Avea nădejdea zadarnică că într'o ți se va întelni cu vre-un om bogat care să-l facă să scape de sărăcie, să-l ajute să trăească fără lipsă cât va mai avé ghele. Până atunci dregea mereu și cât putea de bine ghețele vecinilor ținându-și viața de ați până mâne, dar neputând economisi nimic. Eră cinstit, se ținea

de vorbă, dar se plângea de sorta lui tuturor și cu atâta amarăciune, încât făcea pe ómeni să-și piérdă răbdarea și se depărtau fără să mai încerce să-l mângăe.

Spre séra acestei țile frigurose, Gheorghe, după ce își isprăvi lucrul, se pregăti să-și petrecă séra lu-mând și visând lucruri zadarnice. Aprinse luléua, își întinse picioarele, își rădémă capul de spatele unui scaun de lemn vechiu și începù să scóță rôte de fum, luându-și din când în când luléua din gură ca să dică obișnuitul seu: »Vai!« care eră un respuns gândirilor sale triste.

— De când sânt, n'am vëdut jale ca la mine! Sórele nu intră în odaie asta nici véra și ce urit e întunerecul!

Gândindu-se astfel, își plimbă ochii împregiur și-i opri la o ferestruie plină de praf, murdară.

— Éca, țise el, pe ferestruie nu intră sórele nici odată, e strada întunecósă; când me duc cu ghețele la mușterii, vëd că sórele găseșce loc să intre, dar la mine... vai!

Se inseră.

— Să beau nițel ceaiu, gândi el.

Și aprinse luminarea de seu, luă nițel ceaiu dintr'o hârtie galbenă de veche, își încălți apa într'un ibricel de tinichia, și turnă apoi apa de ceaiu fără rom, fără zahăr într'un pahar de cositor, înghițind câte nițel din acéstă doctorie saracă.

După aceea își aprinse iar luléua care se stin-sese.

Nóptea veniá mereu.

Gheorghe tot se uită împregiur și oftă.

De odată o licărire strălucitoare pëtrunse în odaie și aruncă lumină în ochii bietului cărpaciu care tresări de spaimă.

În valul de lumină se ivi o ființă mică cu chip de femeie nespuse de frumósă. Fața îi eră așa de lustru, încât lui Gheorghe îi fu posto putință să o privească, și-și acoperi ochii cu mâinile.

Cu un glas care părea o dulce și depărtată melodie, spiritul țise:

»Nu te spëriá. Eu îți vreau binele. Nu doriai adineauri o rază de sóre în locuința ta întunecósă?..

Te-am auđit și, fiind că ești om cum se cade, am venit să te învăț cum poți — decă într'adevër dorești — să fii incredințat de mine totđ'auna.

»Am multe surori și sântem toate vióie și ve-sele; totă lumea ne iubeșce și ne primeșce.

»Insectele cele mici sbórá cântând împregiuru-ne, florile sânt mai frumóse când jucăm noi pe coralele lor, apa se mișcă strălucind sub zimbetul nóstru, animalele ne cântă și dorm mai bine când veghiem noi asupra lor.

»Facem poteci frumóse printre frunđe, străbatem liniștea pădurii ca să ne coborim până în érba unde se ascunde mișunéua mirosilóre.

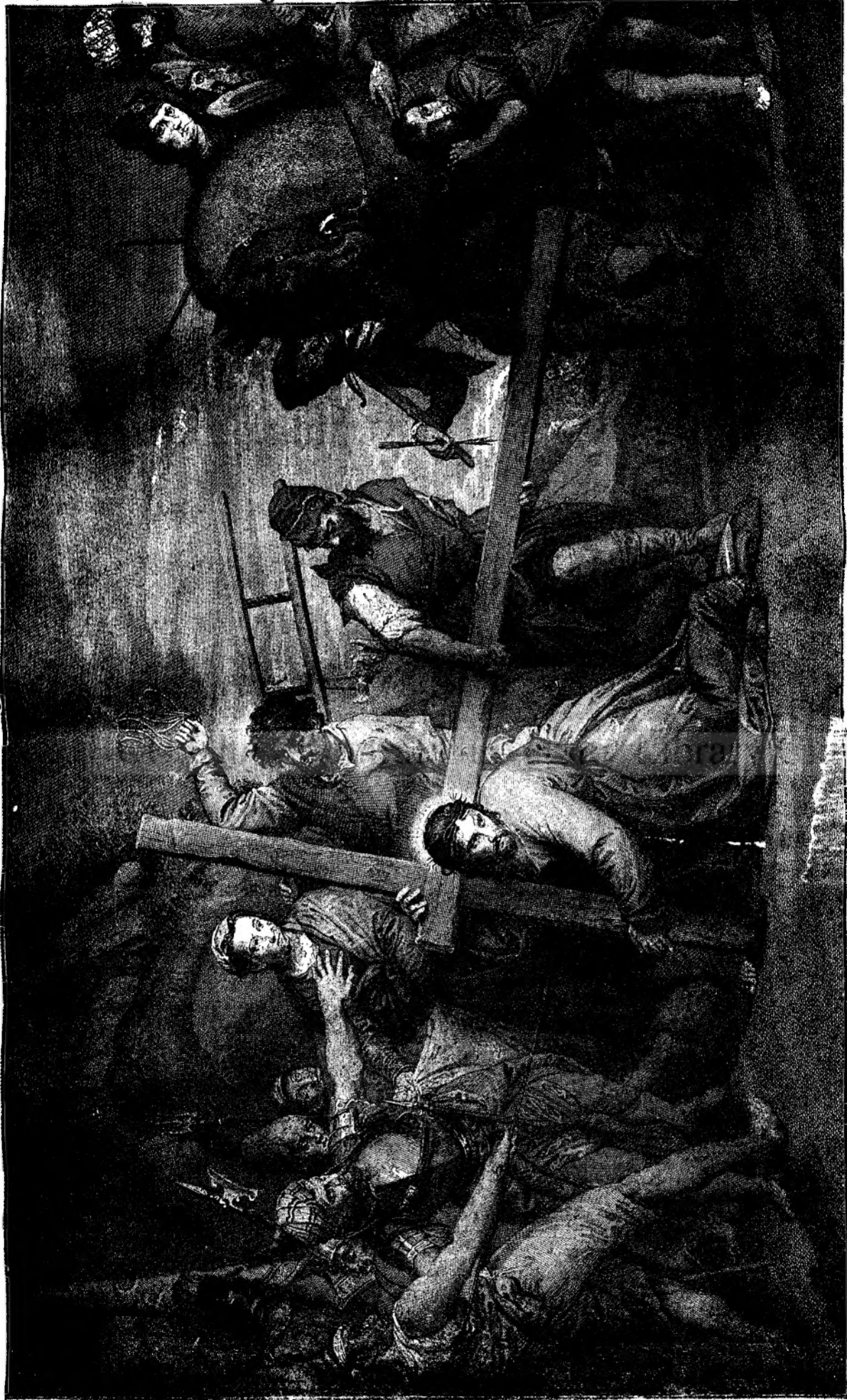
»Ne plac câmpiile, dar ne place și să luminăm și să înveselim stradele strimte ale orașelor.

»Pëtrundem în inchisori printre drugii și ușile de fer și deci vre-un nenorocit se căeșce de nelegiu-irea sa, îl mângăem.

»Ne ducem de vedem bolnavii și nenorocii; întimpinăm pe toți cari ridicându-și privirile de pe acest pământ, unde sânt atâtea suferințe, ne caută unde sântem în strălucirea cerului nóstru. Câte un nor ne întunecă uneori, dar pentru puțin timp, și când trece, ne vădim și mai luminóse.

»E adevërat că pe pământ sânt mulți ómeni cari nu șeiu să ne cheme, să ne caute, și tu ești dintre aceia, Gheorghe.

»Nu diceai, că nu venim nici odată în odaia ta, nici érna, nici véra? Vrei cu tot dinadinsul să ve-

Simeon ajută lui Iisus să ducă crucea.

nim? Să știi, înainte de a intra, noi ne uităm pe ferăstră și alegem odaile curate, deretecate; noi ținem la inimile recunoscătoare care iubesc pe marea ființă care le-a creat, tot ca și pe noi. În acele inimi, Gheorghe, se află totdeauna câte o rază de sôre și pentru ele or ce locuință, or cât de săracă ar fi, nu e de tot intunecată și fără bucurie.

»Vrei pe viitor tovărășia uneia din noi, ca să-ți fie odaia și inima în veselie?.. să-ți spun care e cursa ce trebuie să ne întinzi.

»Astă cursă trebuie să fie strălucitoare și plină de bărbăție, de răbdare, de milă, de credință, de nădejde și mulțumire a sufletului.

»Urmază sfatul meu, Gheorghe, și nu te vei mai plânge, că nici o rază de sôre nu-ți aureșce locuința și nu-ți inveseșce bătrânețele... Remâi cu bine!«

Se făcu o tăcere mare.

Gheorghe nu mai văd decât o urmă luminosă slabă care incet-incet se urcă spre ferăstră, se stinse și-l lăsă în intunec.

— Am visat; ciudat vis... să intind cursă sôrelui! Și glasul dicea că trebuie bărbăție, răbdare.

Ore n'am avut mai multă decât or care alt om? Sînt 40 de ani, cel puțin, de când cărpesc ghetе și pantofi; eu cred că asta e răbdare...

Mila... nici nu știu bine ce e. Mi se pare că e când doi bani, dar eu n'am avut nici odată atăția, încât să pot da, nici odată!

Credință! Par că mi-aduc aminte, că biata mamă îmi vorbiă de ea ades punându-me să citesc o Evanghelie grôsă; dar e mult fôrte mult de atunci! Biêtă mamă!.. am uitat ce me învăță... dar aveam o evanghelie, unde o fi și ce-mi va spune despre credință? Am să ved mâne.

De mulțumiri... de ce să fiu mulțumit, de traiul în odaia asta săracă și intunecată?.. Vai!..

Și bietul Gheorghe, turburat, se culcă pe rogojină; încercă să adormă, dar vedenia îi veniă mereu în minte, glasul cel mic și melodios i cântă în urechi și raza strălucită în ochii lui în nopte.

Printre sfaturile spiritului eră unul care se părû lui Gheorghe ușor de urmat și drept.

Negreșit; putea să-și mai deretice prin odaie, să o mai măture, să o facă vrednică de sôre.

A doua îi dar, dis de diminătă, Gheorghe se hotărî să suie scara ca să vorbescă cu proprietara și să o întrebă decă fata ei cea mare n'ar puté să-i dea ajutor la acest lucru nou pentru el.

Cu tôte că eră de mulți ani chiriașul dômnei Pereanu, dar nu se ducea decăt când avea să-și plătescă chiria, și dna Pereanu care îl șcinea cum e, nu cercase nici odată să lege mai de aprôpe cunoșcință cu el, căci eră incredințată că nu ascultă nici un cuvânt de incurajare.

Cu mare caznă urcă treptele.

Voi de mai multe ori să se întorcă înapoi, dar în sfârșit bătû la ușe.

O femeie fôrte plăcută îi deschise și părû grozav de mirată.

— Ce, dta ești, domnule Gheorghe?... Poftim, poftim te rog, stâi...

Și arătă cărpaciului un scaun lângă foc. Un ibricel de metal poleit colcaia înaintea focului; mеса eră aședată, tacămurile puse; eră ciasul gustării de diminătă.

Pe ferăstră se aflau câteva ghivece cu ochiul boului.

Odaia eră tare veselă. Un copilaș gras, plin de sănătate sta pe jos și se jucă... o rază de sôre jucă pe capul seu blond.

— Ei, ce ai pățit să ne faci plăcerea să vii pe la noi, domnule Gheorghe?

— Aș vré să rog pe fata dumitale, să vie să-mi deretice nișel prin odaie.

Respunsul acesta miră mult pe dna Pereanu. Să deretice odaia lui Gheorghe! acésta eră o nou-tate. De câte ori se gândise la acésta! căci odaia lui i-ar fi părut o necinste pentru casa ei, decă, din fericire, nu s'ar fi aflat lângă scara bucătării astfel că prietenii ce veniau să o vedă, nu treceau nici odată pe acolo.

— Cu dragă inimă, dle Gheorghe, cum o mîncă vine, dar dta vrei să mîncânci cu noi?

— Fôrte mulțumim, îngănă cărpaciul, de ce să ve superați?..

— Me supăr, decă nu vrei.

— Atunci... să mîncânc decă e așa.

— Éca Maria... Mario, urmă dna Pereanu unei fete care intră, mîncâncă și coboră să deretici nișel odaia domnului Gheorghe.

— Bine mamă, tata vine la mеса?

— Nu; aide să mîncânc.

Cu cât mîncă, cu atât lui Gheorghe îi părea mai bine, se simția mai mulțumit.

— Ce odaie plăcută! cugetă el, pare că sôrelui îi place aici!

Și urmă cu ochii o rază care alunecă când pe spinarea cotoiului bătrân, când pe lingura copilului.

— Cum străluceșce sôrele în odaia dvôstre, dișe el în sfârșit dnei Pereanu, trebuie să ve pară reu când e diua norôsă și nu-l vedeți.

— Nu, dle Gheorghe, noue ni se pare că aici e sôre totdeauna, sîntem fericiți că sîntem împreună. Și iute, adăogă ea mîngându-și copilul, écă sôrele nostru!

Aceste cuvinte făcură pe Gheorghe să-și aducă aminte că spiritul dișese: »In inimile acelea e totdeauna sôre!«

Mîncară.

Maria luă ce-i trebui și se coborî în odaia cărpaciului.

El avea să ducă niște ghetе în oraș; de aceea se coborî și el după ce dna Pereanu îl puse să lăgăduescă că va veni să mîncânce iar la densa, de nu-i va fi odaia gata când se va întôrce.

Plecă cu pasul lui greoiu întrebându-se cum i se va păré când își va găsi odaia deretecată și curată. Va iubi-o mai mult? Va mai visă visul acela? Se va ține raza sôrelui de fâgăduelă? Veni-va să-i lumineze locuința?

Tot cugetând așa ajunsese la o casă. Dresese pentru cel care ședea acolo, niște ghetе și nădăjduia să ia ceva parale.

Bătû la ușe.

Un glas slab întrebă:

— Cine e acolo?

— Eu sînt, dle Martin.

— Intră, te rog, căci nu me pot sculă.

Gheorghe intră și vădû culcat pe cel căruia îi dișese Martin.

Părea bolnav tare.

Odaia eră nederetecată, murdară; focul abia licăria în sobă.

— Ei, dle Gheorghe, mi-ai adus ghetele... nu cred să le mai pun în picioare... mi-e reu tare.

— Imi pare reu... vai! toți avem câte ceva: unul bolnav, altul necăjit...

— Nevéstă-mea a plecat de vr'o doue ciasuri să caute de mîncare; n'am mîncat de ieri, și nu știu, deu, cum îți voi plăti.

Și bolnavul oftă.

(Incheierea va urmă.)

Dumitru Stăncescu.

Bibliografie.

Über den Ursprung der Rumänen. Ein Beitrag zur Ethnographie Südosteuropas, von Traugott Tamm. Bonn, Verlag von Emil Strausz. 1891.

(Incheiare.)

Capitulul VIII »Căderea imperiului prim bulgar, cucerirea maghiară a Transilvaniei, începuturile Românilor în Valachia și Moldova« pag. 121—141. Autorul nostru, apărând continuitatea Românilor în Dacia, firește după modul său de a getare numai ca niște păstori dacici și alți venetici romanizați, impută lui Roesler, că s'a folosit prea mult de așa numitul argument ex silentio (din tăcere.) Roesler raționază: fiind că Valachii Transilvaniei nu se află amintiți în documentele secolului XIII, n'au putut locui acolo mai înainte. Autorul opune: decât ar fi iertată astfel de raționare, atunci n'am avea ce ne ocupă cu cestiunea, deciziunea ar fi imposibilă, pentru că cu același, său cu mai mare drept am putea dice: Românii șed astăzi în Transilvania, nici un istoric, nici un document nu relatează despre imigrarea lor, — ergo după argumentul ex silentio, ei au ședut totdeauna acolo.

Notițe despre Transilvania pe timpul imigrațiunii popoarelor am putea aștepta dela istoricii Romeilor, dar »acești scribenți bizantini n'au învățat și n'au uitat nimica... afectau necunoșterea numelor barbare și le incungiurau ca reminiscențe neplăcute, numirile vechi le atribuiau la popore cu totul deosebite, încă și în secolul XV Laonic Chalcocondila scriea Tribali, Peoni, Daci în loc de Sârbi, Ungari, Valachi (veți Jung.) Roesler dice, că numai Constantin Porfirogenetul a avut cunoștințe mai bogate și acurate despre nordul barbar dincolo de Em, și chiar acest etnograf nu numește pe Românii din Dacia traiană. Autorul opune, nu însemnă mult, că Porfirogenetul a fost cel mai bun etnograf al timpului său, când nici el nu știe nimica despre Românii Transilvaniei. Dar el nu amintește nici pe Valachii din Mesia, cărora le atribuie Roesler rădicarea imperiului așa numit bulgaro-valach, pe cari îi ține de protopărinții Românilor nordici. Autorul nu impută Porfirogenetului tăcerea despre Romanii din Mesia, pentru că ține, cumcă aceștia, său au fost nimiciti prin Slavi, său au fost constrinși să emigreze spre sudvest; dară lui Roesler trebuia să-i fie bătătoare la ochi neamintirea Valachilor din Mesia așa de necesari pentru ipotesa sa.

Roesler scrie »Pe același timp, când se rădicară Albanesii din intunerice (1079) în vest, se cufundară în ost Bulgarii. Un secol mai târziu se ivește naționalitatea valachică, care până aci apăsă în Mesia de clasa dominantă a Bulgarilor slavizați numai acumă se deșteptă la simțul puterii sale.« Acastă mărturisire, dice autorul, scote pētra angulară din edificiul de argumentare a lui Roesler. În Mesia (Bulgaria dunărenă) trebuia să fie numerosă populațiunea valachică altcum cade teoria de remigrațiune, dar Constantin Porfirogenetul nu o amintește, cum am putea aștepta dela acest etnograf să aibă cunoștință despre Valachii de dincolo de Dunăre ?

Său n'au fost în Mesia populațiune valachică de ceva însemnătate — și atunci cade teoria lui Roesler, său decât a fost și nici un etnograf său istoric bizantin nu știe despre ea, argumentul lui Roesler ex silentio nu se poate ține.

Tăcerea lui Constantin, dice autorul, nu poate clăti convicțiunea noastră despre existența unei populațiuni romanice, respective române în nordul Dunărei; Valachii au fost acoperiți dinaintea lui și a altor autori prin Bulgari, el nu putea să știe, că chiar

pe timpul său a evenit nașterea naționalității române din bulgaro-sloven — dar următorii lui aveau se experieze această.

Trecând peste cele ce relatează autorul despre peripețiile imperiului bulgar, care sub Simeon ajunsese la culme, estrag câteva din observațiunile ce le face lui Roesler, respective partizanilor acestuia, cu privire la impregiurarea, că numai în documentele din anii 1222, 1223, 1234 se face amintire despre Români. Autorul ține, că amintirea tardie a Românilor în documente nu probază nimica, penru că, cum observă Tomaschek, documentele citate n'au altă însemnătate, decât că memorază »partes ultrasilvanae« și documente mai târzii, mai numeroase și mai precise se ocupă mai mult numai cu ținuturile dela drumurile principale, locuite de Maghiari și Germani, iară ținuturile vestice și ostice se amintesc numai rar, și nu din punct de vedere statistic despre populațiune. Atari documente se referesc la titulele de posesiune și nu pot servi de isvōre etnografice; amintirea Românilor se putea și omite fără a altera scopol documentelor referitoare la autenticarea unor donațiuni de posesiuni. Altcum documentele nu sânt a se lua în sens cu totul verbal, nici când sânt obiective. Jung a arătat prin exemple, că e us de vorbire, când documentele, nu numai cele transilvane, declară ținuturile colonisate de nou ca pustietăți, deșerturi nelocuite, necultivate. Așa d. e. un document din anul 1211 dice: »terram Borza nomine ultra silvas versus Cumanos licet desertam et inhabitatam (teritorul numit Borza peste codri către Cumani — deșert și nelocuit) și deja cu 13 ani mai târziu alt document rectifică, concedând, că teritorul Borzei nelocuit se mărgina cu pădurea Valachilor și a Pecenegilor.

După autor, colonisarea Sașilor și a Securilor s'a făcut din punct de vedere militar, și așa acei colonizați n'au ocupat țările cele mai seure din Transilvania, drept ce se amărea, că n'au întimplat populațiune domiciliată nici slavica nici valachică. El trage concluziunea, ca poporul mestecat romanico-slovenic al Românilor (das romanisch-slovenische Mischvolk der Rumänen) a locuit ținuturile cele mai scutite: munții marginali alpini, vălile ascunse în centrul și în nordul țării — așa ceva cel puțin nu e în contradicțiune cu indicațiunile mance din documente. În sudul estrem se numește terra Blacorum, ce se mărgina cu terra Borza, și pōte că cuprindea munții în sud dela Făgăraș.

Roesler pune întrebarea, cum ar fi posibil, ca dela acești Blaci să se derive șapte milioane de Români, dela păstoria codrului de Făgăraș să se tragă totalitatea poporului român. De sine se înțelege, dice autorul, că așa ceva n'ar fi posibil, inse Românii n'au ședut numai acolo, unde-i memorază documentele, ci au fost lățiți peste totă țera. Contra părerei lui Roesler, că Valachii memorați de Nestor au fost Ostfranci-Germani, autorul concede că întrebarea e grea, și Miklosich are dreptate, când dice, că lucrul s'ar limpezi, decât se va afla în vr'un scriitor grec fontele, din carele au scos Nestor.

Ce se atinge de Anonymus Belae notarius, bine că Roesler îl consideră de scriitor din secl. XIII de puțină iubire de adevăr, autorul cu alții susține, că nu se pōte ignora faptul, că a amintit pe Românii transilvani la venirea Maghiarilor, căci de și cele memorate despre Salan, Morout, Glad, Geleo și alții pot să fie inventate de el, totuș nu va fi fost așa de simplu să spună coetanilor sei, că Românii sânt de mult aici, când acei coetani puteau șei, că numai 60 de ani mai înainte ar fi venit (cum ține Roesler.) Anonimului după tradițiunea și opiniunea comună a timpului său i s'a părut afară de totă indoela esis-

tența vechie în țară a Slovacilor, Bulgarilor și Valahilor, altcum i-ar fi nnumit oșpeți. Din relațiunea Anonimului e sigur, că Românii încă înainte de venirea Maghiarilor la Tisa, au locuit în Transilvania.

Până acuma nu s'a aflat nici o relațiune pozitivă, că Românii au imigrat de peste Dunăre, ci din contră se immulțesc documentele dela secl. XIII încôce, din care rezultă, că păstorii și țeranii dacici n'au fost oșpeți. Pic a arătat, că Românii din nordul Dunărei (în secl. XIII) au avut posesiuni ereditare și s'au ocupat cu agricultura, au avut autorități propriie ecclesiastice și civile, ce n'ar fi fost cu puțință, decât numai cu puțin mai înainte la începutul secl. XIII s'ar fi incuibat în țară pe ascuns singuratici séu în cete separate.

Inse argumentul cel mai puternic în contra ipotezei lui Roesler e, că Românii transilvani în secl. XIII au fost destul de tari, ca să emită emigranți în toate laturile. Autorul amintește emigrațiunile și încât pentru idea sa predilectă despre mestecarea noastră cu Slovenii scrie, că Valachia a fost colonisată de Slovenii și s'a ținut cu Ardealul și cu Bulgaria de peste Dunăre de imperiul bulgar; Slovenii Ardealului au primit creștinismul dela Bulgari; Maghiarii au ocupat Ungaria, și de aci Transilvania, prin ce populațiunea romano-slovenă s'a coborât la șes. Fără îndoială, — continuă autorul, — aici în Valachia s'a început acelaș proces de fermentațiune, carele în țara muntosă ajunsese la fine; acurgerea nouă de elemente romanice dela nord au putut să accelereze mestecarea romanismului cu slavismul, decidând preponderanța celui dintău. Slovenii încreștinați prin Bulgari nici după romanisare nu s'au simțit străini de frații lor remași Slavi.

Valachia în secl. XIII pe la început eră gubernată de chenesi proprii, în Moldova românimea a fost tare încă în secl. XII, ca la anul 1164 se amintesc Români la Halic. În Maramureș pe la capătul secl. XIII trebuie să fie fost Românii numeroși, căci la începutul secl. XIV Bogdan cu o cetă puternică se duce în Moldova; altmintrenea în Maramureș se amintesc »villae olachales« așa că Românii au trebuit să fie vechi locuitori, nu oșpeți veniți de peste Dunăre.

În capitolul IX »Bulgaro-Vlachia« pag. 142—150 atinge autorul peripețiile imperiului bulgaro-român tot adunând arme în contra teoriei de remigrațiune. Fără a-l urmă în amenunte scot următoarele: Neobulgarii slovenici au fost, sub manaducerea căroră Românii Transilvaniei au făcut pașul cel mare dela viața nomadică semi-selbatică la civilizarea creștină, la începuturile deprinderii cu viața stabilă și cu agricultura; cursul istoriei inse a voit, ca în nordul Dunărei Neobulgarii să se prefacă apoi cu încetul în vecinii și discipulii lor romanici, cum s'au prefăcut mainainte Bulgarii turcici în cei sloveni, cum s'au prefăcut în Anglia Normanii francesi în Anglo-sasoni. Slavismul Valachiei după căderea imperiului bulgar dintău n'au mai căpătat sucurs din sud; din contră Bulgarii peninsulei balcanice, cari gemeau sub jugul bizantin prin românimea din nordul Dunărei fură conduși la renașcerea națională.

Autorul e de părere, că Românii din nordul Dunărei au contribuit la înființarea imperiului bulgaro-român; ori ce s'ar dice, Petru și Asan precum și Caloioan au fost Români. Toate elementele romanice stabile din nordul Emului au fost absorbite de Slavi, și așa de acolo n'au putut trece peste Dunăre (cum ține Roesler.)

Din toate conchide autorul, că numai în Carpați s'a putut formă naționalitatea română.

*

Pentru cei ce sânt în curent cu literatura referitoare la cestiunea tractată de autor, eră de ajuns, decât semnalăm, că dănsul apără continuitatea Românilor în Dacia, le recunoșce romanitatea, inse nu în gradul contemplat de noi, atribue Bulgaro-slovenilor mare influință în formarea naționalității române, care o consideră de o amestecătură; dară pentru ca și majoritatea lectorilor, cari n'au nici ocaziunea nici puțința de a ceti originalul german, să-și pôtă formă idee cât de clară despre modul cum tracteză autorul cestiunea, am creșut de bine a schiță așa de pe larg conținutul opului.

Din cele schițate se vede, că autorul n'are pretențiunea a fi deslegat cestiunea, nu se ține pe sine infalibil, cum fac unii dintre maghiari, cari au cutezarea a declară de fantazie și minciună credința Românilor despre continuitatea neinteruptă în Dacia. Drept că și dănsul susține unele ipoteze, care nu ne convin, dară le espune fără îngâmfare și nu totdeauna cu destulă rezoluțiune, de aceea opul se pôte comandă celor ce cunosc limba germană.

Teodor Roșiu
em. profesor gimnazial.

Doine și hore poporale.

— Din Bihor. —

Hop leliță mândră ești,
Sera la gard, când pândești,
Cu glagea¹ plină de vin
Inchinând cătră vecin!

Mândra mea s'a laudat,
Că gură de sărutat,
Ca la ea nu este 'n sat;
Dar mai este la neveste,
Numai nu se pomenește.

Măi bădiță Niculiță!
Când mergi sera pe uliță:
Flueră din flueriță,
Să ies și eu la uliță,
Să-ți mai dau câte-o guriță.

Me uitai într'o găleată
Me vėđui fată stricată;
Me uitai într'o fântână,
Me vėđui fată bătrână.

Mândră ești leliță mândră,
Cóle când me stringi de mână,
Și cu gura îmi șoptești:
Vină bade me iubești!

Rosmalin verde frumos!
M'a făcut mama frumos,
Némțului de bun folos.
Când eram maicii mai drag,
M'a jurat némțul su steag.

De când beu la fogădău²,
De-atunci mi-i sumanu reu;
De când beu la crișmă 'n deal,
De-atunci mi-i sumanu rar.

Petru Herțe.

¹ Sticlă, ² Birt.

Impresiuni sociale române din Selagiu.

Stimate domnule redactor,

Dați-mi, ve rog, voe, ca intrând în cercul plăcut al »Familiei«, căreia ca părinte i-ați dat naștere, o-ați susținut cu scumpă ingrigire un pătrar de secol și i-ați câștigat ȳile de veselie și ȳile de mărire, — să întrețin pe câteva momente membri aceleia obișnuiți cu scrieri de valoare netrecătoare, dar și îngăduitori pentru comunicări — de al de celei de față.

Femeia română și în Selagiu, ca pretutindena la némul nostru, este frumósă. Șovăitorii pună întrebare bărbaților și tinerilor din ȳinutul nostru, căci dlor sânt abună sémă în aceea firmă și neclătită convingere!

Tipuri stabile înse între femeile române selăgiene abia întelnești. — Ici o stătură escelentă; talie de vespe, pěr bălaiu, ochi de cicóre; — colo o brunetă de-o înălțime mijlocie, mâni grăsulii, ochi caprii séu ocheși, contur rotund și plin. Pretutindena figuri interesante, figuri variate, dar tipuri stabile, tipuri precisate găsești aproape numai în popor.

Ori-cum să fie înse, cu drept cuvânt selăgienii pot fi mândri de frumósesele lor. Să spun pentru ce! Un bal din véra anului trecut mi-a făcut adevărată surprisă. Florile balului ce respândiau în préjma lor parfumuri eterice, atât de în lumină prin farmecul ce întreuniau, adiate în taină tremurândă de visurile de aur ale tinerilor din giurul lor. — mi-a pus în ivelă numai organisme desvoltate proporționat, fap-turi plastice și armoniose. Deu, fiziologul acolo n'ar fi pré putut găsi, ca la damele multor societăți străine, spre pildă mâni subțiri și scurte la talii înalte; brațe lungi la stături mice. — Causa? — Causa e pe de-o parte, că natura acinea se arată serbătorescă, demnă, pe de altă parte în acest punct influințele păgubitoare ale unei civilizații false, până în ȳiua de astăđi încă n'a pré putut seceră triumfe. De, dómnele noastre, de altfel iubitoare de musică, nu stau necontent în pian din albul ȳilei până în amurgul serii! — Musica de minune se potrivește la natura fină, delicată a femeii, dar trecend cultul musicei în idee ficsă, preface trupurile gingașe în adevărată pepinerie a nervosității și să ne mirăm apoi în urmă, decă acelea organisme încărcate cu prisosul de nervositate, alterate grozav și de lanțurile chinuitoare ale corsetului, produc, nu brațe perfecte, rumene de căldura scilpiciosă a vieții, ci niște brațe... să ȳicem — impilite.

Din bunăvoința stimatului domn redactor acú să atrag atenția și asupra altor mominte!

Flori și recunoșcința mamelor și bunelor noastre, dar dómnele române selăgiene de astăđi în privința culturai spirituale și sociale le sânt pe de sus. În trecut nici în Selagiu nu se pré credea, că femeia ce șcie să guste rodele părguite ale vieții spirituale, pôte să ne tot atunci și consórtă bună, și mamă iubitore, și gospodina bună. Prin dispărerea acestei păreri — în cazul cel mai bun primitive — din suprafăța conșcinței noastre publice, făcutu-ne-am și noi partași a mai multor avantagie. — Să înșir unele între acestea avantagie! — Clevetele, dragălașeie obișnuiri ale femeilor sárace la duh, și-au pierdut din teren. Toleranța binevoitoare — pôte pe conta egoismului rudimentar — astăđi pláneza din ce în ce mai mult asupra familielor noastre; — iar sentimen-

tul estetic în tóte formele de manifestare ale vieții casnice și sociale au prins mai afunde rădēcini.

Cine să nege, în tóte timpurile și aproape pretutindena fruntea inteligentă a femeii române a fost pururea împrejmuítă de-o aureolă sublimă: de iubirea de ném, dragostea pentru limbă, de alipirea de tradiționalele noastre obiceiuri. Și de când educația spirituală a femeii române luase între noi un mai spornic avânt, în Selagiu intocmai ca în alte ȳinuturi, iubirea de ném, de limbă, de tradiționale obiceiuri s'a potențat în mod considerabil atât în ceea ce privește estensiunea, cât și intensiunea aceleia. Punctul de vedere al femeilor române selăgiene astăđi este mai clar, mai precizat, mai în conșcința și mai elevat. Avântul ce educația femeieșcă luase între noi cu deosebire în deceniul est din urmă, ne cășunéză o adevărată plăcere. — Cu tóte aceste, domnule redactor, el tot nu ne satisface pe deplin; dela viitorul apropiat așteptăm róde și mai imbelșugate. — Și în adevér cum se va schimbá fața societății noastre, decă 'n viitor fetele noastre nu vor cercetá institutele de invetămént străine, decă temeiul social și pedagogic a educației lor va fi cu desevěřire cel românesc, decă, spre pildă, șcóla de fete a »Reuniunii femeilor române selăgiene« — astăđi privitá de cătrá unii grandomani de-ai noștri de-o adevărată pepinerie pentru tóte acelea pretinse plante, despre cari ne obișnuim a susține: invenineză atmosfera socială, aruncată de cătrá ei, mai întéiu în clici, acum în public, cu tină hidósă și frământată cu picuri de maliție și invidie, — va fi pe deplin asiguratá și conformată pretensiunilor moderne și trebuințelor locale, — decă mai multe dintre fetele noastre vor puté să aibă parte din educația superióră, decă nu numai familiile cu stare mai mare, ci și cele de poziție mai smeritá vor strădui, ca ficele lor să absolveze cursurile preperandiale și alte de acestá rei. — A, atunci, nu ca astăđi, viitorul fetelor noastre nu va mai fi atât de espus eventualităților! Educația superióră celei de astăđi, nunumai pentru fetele mai sárace, ci și pentru fetele cu stare va fi o adevărată binecuvéntare. Fata bogată, dar lipsitá de sentimentul pentru vieța spirituală, nu va produce nici odátă bine pentru obștie; înse nu tot astfel și cea cu educație rațională și superióră cultură: ea decă este fericitá a remáné neatinsá de unele miazme ale vieții sociale moderne, va șci să fie ánger de pază pentru familie, sentinelá mărétá a moralei publice; va șci să-și aducă prinósele sale la treptele altariului náțional; o să se șcie emancipá din jugul greu apesátor al unor veleități sociale; o să-și șcie păstrá demnitatea justificată prin talentele de care dispune și în urmă pentru ea nu va fi gradul suprem de fericire, decă în baluri prin frumúséta ei va atrage privirile, decă i-a succede a cuceri o cétá intrégá de cavaleri plini în buzunare, dar goli în creeri, decă va puté dansá numai cu juristul chipeș și bogat, decă abia va învrednici cu-o privire scápatá pe studentul în tecnică, în profesonat, decă a luá în zeflema clericul pôte bland și nu rafinat, dar în piept cu inimă simțitoare, în creer cu pregătire șciintificá alésă, — ci decă a puté prețui la adevérata lui valóre caracterul bine inchiegat, talentul lustruit, gradul înalt de facultate spirituală și doru de muncá neadormit.

Domnule redactor! Din cele semnalate ca pe unele ce — deu! — noi cutezám a le așteptá dela viitorul apropiat — cu privirea agerá ce ve caracteriséză ați cuprins și lipsa ce ducem astăđi; ați înteles, că astăđi nu tocma dispunem de toți acei factori, cari în alte societăți s'au adevérit a fi cei mai puternici intru promovarea culturai publice și, decă credeți, că ochiul meu este destul de observátor, imi

permiteți, ve rog, a-mi espune impresiunile și mai departe.

In societatea noastră română selăgiană, așa după cum este ea alcătuită din femei și bărbați, nu pot dice, că convenirile, contactele sociale sânt tocmai indetul de dese. Causa? — Causa e, că ne lipsesc centrelor de cultură orășenești și in chipul acesta comunicăția noastră socială nu pôte fi decât greoe, ba uneori chiar lăncedă. Vor fi pôte și alte cause; să le ating deci măcar in trecăt. — Sânt pëtruns de data-ria cătră sântul și purul adevër. — Adao deci, că uneori — drept că acesta fôrte a rareori tinerul — pôte eșit din sinul poporului — ici-côlea intimpină câte un aer pré cu miros aristocratic. — Dómnei séu domnișorei i s'a spus pôte încă pe când eră copilă, că — ea drăguța — nu-i ca altele. Și cei cu de aceste vorbe n'au gândit, că prin comunicări de acestea gădălitore crează in sufletul ficelor lor un momënt psychic, care mai in urmă le va fi nutremënt gras pentru aplicarea inspre lucș. A, lucșul, câte capete grațioșe nu imbëtă el decând se pomineșce in această lume! — Dle redactor, lucșul, de și pot susținé, că in Selagiu nu pré are multe jertfe, socot eu, este și el o causă, de ce la noi contactul social este destul de rar. Nu avem de-a hesită cu spunerea adevërului. Societatea română selăgiană, ca și pe alte locuri societatea română, nu tocma dispune de capitalele și proventele altor societăți străine chiar tocmai și din această țeră, și totuș își dă strădania a se presentă in conveniri in felul și in forma a acelor străine societăți; dar tocmai de aci urméză drept consecință naturală, că ne este peste puterile noastre presentările dese de felul aceloră, deci ne grăbim a restringe numerul lor. Astfel apoi abiă avem din când in când câte o petrecere de dans, câte o incercare de concert, câte un picnic neamintind serbătorile familiari; la convenirele aceste apoi e drept, că mergem aprôpe cu toții: bëtânii să-și revoce in memorie tineretele; bărbații mai tineri să-și uite și ei; pârînții să-și introducă fetele in viêtă socială publică; tinerii să verse suflet de viêtă veselă in acelea conveniri. — Pentru câtă viêtă socială avem, putem inse dice, că femeia română selăgiană este motorul ei principal; dar grăind din punct de vedere mai înalt, durere, caută să mărturisim, sântem numai pe pragul viêtii sociale și in sensul strict al cuvântului putem afirmă făr de frică de-a jigní adevërul: »salonul« ne lipseșce. Cercul de acțiune a femeii in viêtă socială românescă din Selagiu se mișcă intre margini destul de restrinse. Cu tôte acestea — semn imbucurător! — terenul de acțiune al femeii române in Selagiu cu incetul, dar și de și sporeșce mereu. Adunările generale ale »Reuniunii, ședințele comitetului a aceleia, colectele intreprinse in favorul școlei de fete și alte indemnuri de filantropie și curată iubire de ném imprumută femeii române selăgiene o lucrôre maiestôse și-i pregăteșce o cale mai lată pentru mișcarea in viêtă socială publică.

Și decă in viêtă socială noi, selăgienii încă nu sântem intrați până in brău, să nu invinuim femeia română; — cauza principală dóră sântem chiar noi bărbații. — Francesul chiar și când a atins deja vârsta de 60 ani, se dichiseșce și decă il iértă vremea, face cât se pôte de multe visite. In chipul acesta purcede anglezul și nici germanul nu face visite de silă, ci pentru că este convins: este acesta un postulat al civilizației. La noi, la români tôte aceste decurg altmintrea; și in Selagiu, ca in alte ținuturi, românul cu — o natură până la un punct ôre-care inchisă, șede pré bucuros acasă și femeilor le remâne timp destul pentru urît, căci bărbații nu se incumëtă in adins a face și visite. De, dar nu șcim

noi bărbații, că ceva mai sublim abiă se pôte inchi-pui decât cum este femeia română la perfecție?! — In cercul atarei femei, o adevërată intrupare de demnitate și modestie, să nu ne simțim ôre a fi aprôpe de ângerii cu aripi ușore, să nu ne lăsăm legănați de gândul, că »decă omul este o lume mică, atunci femeia este cerul acelei lumi.« — In tovărășia unei atare femei este cea mai înaltă plăcere a fi, a simți, și a petrece.

Dar, nu tôte femeile române sânt perfecte; nu-s tôte perfecte nici cele de prin Selagiu. Deu, să-ți mesuri vorba cu unele dintre ele: sfera de idei a lor este îngustă și nu poți conversă cu ele despre tot ce nu jigneșce demnitatea femeienă. Unele mai cutezătore aprôpe rischéză a grăi mai mult numai cu tinerii, despre cari așa de bine le-ar vini la socotélă, decă lumea ar povestí, că »lor« le fac curte serios. De, domnișore, care tôte sânteti grațioșe, pe viitor invredniciți și pe bărbatul mai in vërstă, care din intemplantare se află tocma in cercul dvôstre, mai mult decât de o vorbă »ba« și da«, că jur pe sânta cruce dvôstre atunci o să fiți și mai »grațioșe!«

Să nu tot inșirăm inse la scăderi, căci deu li se va fi urit și cetitorilor indulgenți; iar stimatul dn edactor n'are voe de-a molestă pe cei ce îi cercă »Familia« pururea senină și plină de dragoste pentru a-i sei, ci să și sfërșim odată. Și in adevër și sfërșim, dar sfërșim cu vorba: tineretul de ambe secse selăgian, nu străin ideilor regenărătore, are o sântă chie-mare: a da un impuls viêtii sociale românești din aceste părți și mai puternic decât cela care astăzi îi pörtă viêtă; — iar bëtânilor chipzuiți ai societății române selăgiene de astăzi — pentru ce să nu li se intipărescă gândul: frumôse sânt tineretele, căci e frumôsă și flôrea, că ea este speranță?!

Al stimatului dn redactor s. pl.

W+a.

C r o n i c ă .

Zor de Paște.

Nu șciu cum se drege, nu șciu cum se face,
Și femei bogate și femei sărace
Țin nevoie mare să fie cochete,
Și bărbați n'ntuna să-și tragă pe bete.

Ia acum, de Paște, săptămâni sânt doue,
Vor cu dinadinsul s'aibă rochii noue,
Pălării de *mondă*, ghetate ascuțite
Mănuși și umbrele, — fôrte scump plătite.

Pentru asta, frate, să veți giugiulélă,
Mângăeri cu carul, ba câte-o ciupélă,
De ce face bărbatul să dea tot din pungă
Să dea poli, băncuțe fără ca s'ajungă!

Până și copiii au n'nceput să plângă
Mânile de ciudă furios să-și frângă
De nu vrea tătița haine să le ia
Și bănuți de Paște mulți ca să le dea.

Slugile cuminte, cari au strîns parale,
Stau mai tótă ziua la stăpân in cale
Și cer capitalul, ba cer și bacșișuri
Să pôtă petrece de Paști cu dichisuri.

Dulapuri se n'alță de pământ se prinde
Călusei de-asupra corturi își intinde.

Cei ce au grădine mai fac și popice
Și nvelesc șoseua ca să nu se strice.

Vândători de ouă au eșit grămadă;
Țiua ntr'egă strigă: la ouă, pe stradă;
Ouă, hai la ouă, ouă de roșelă!
Ouă și iar ouă de te bagă n bôlă!

Casele chiar ele iau o altă viață,
Se spoiesc într'una, se schimbă la față,
Toți n sfârșit toate par că întei se naște
Căci vine, sosește și sfintele Paște!

Nicodem.

Sesiunea generală a Academiei Române.

— În 1891. —

II.

Deschiderea sesiunii, la 19/31 martie. Președința dlui Ion Ghica.

Dl secretar general D. Sturdza dă cetire raportul seu asupra lucrărilor Academiei făcute în anul 1890—91, apoi cetește programa lucrărilor pentru sesiunea generală, în fine presintă raportul casierului-comptabil asupra gestiunii financiare a Academiei în anul 1890—91.

Dl secretar general comunică, că M. S. regele a esprimit dorința ca serbarea jubileului de 25 de ani a Academiei să se facă în ziua de 1 aprilie, când Maj. Sa regele va binevoi a asista la ședința. Academia decide în unanimitate ca ședința solemnă a jubileului să se facă la 1 aprilie.

Se procede la alegerea comisiunii pentru esaminarea lucrărilor făcute în 1890—91. Sânt aleși dnii G. Bariț, N. Kretzulescu, I. Sbiera.

În comisiunea financiară pentru cercetarea compturilor pe 1890—91 și pentru formarea budgetului pe 1891—92. Se aleg dnii V. Babeș, dr. D. Brândza și Em. Bacaloglo.

Legatul făcut Academiei de reposatul profesor Macinea dela Craiova și constător dintr'o casă în acel oraș, se primește cu unanimitate, decizându-se a se recomanda comisiunii financiare înscrierea lui în budget.

Se decide a se alege o comisiune specială pentru a esamina și a face propuneri asupra cestiunilor privitoare la diferitele de premii prevădute la punctele 10—15 din programa lucrărilor. Sânt aleși în acosta comisiune dnii Hașdău, Urechii și Aurelian.

Ședința din 20 martie (1 aprilie.) Se dă cetire scrisorei prin care dl Em. Bacaloglo arată, că nu pôte lua parte la lucrările comisiunii financiare, la care a fost ales și cere să fie înlocuit. Punându-se la vot, demisiunea dlui Bacaloglo, se respinge.

Ședința din 21 martie (2 aprilie.) Se alege o comisiune pentru distribuirea gratuită a cărților didactice din fondul Ioan Făt în 1891. Se aleg dnii P. S. Aurelian, Gr. Stefanescu și D. A. Sturdza.

Ședința din 22 martie (3 aprilie.) Dl N. Quintescu dă cetire raportului comisiunii bibliotecii asupra desvoltării colecțiunilor Academiei în anul 1890—91. Academia prin vot unanim esprime mulțumiri donatorilor, cari au îmbogățit colecțiunile sale în anul trecut, apoi ia spre șciința raportul comisiunii.

Dl Urechii a cetit o legendă culésă de dsa »Nea Sărăcilă« și a schițat pașii făcuți de folkloristică, din punctul de vedere al acestui gen de literatură.

Dl Urechii cercetază evenimentele dela 1788—

la 1891 și arată în ce au contribuit aceste la pregătirea curentului unionist în principate.

Ședința din 23 martie (4 aprilie.) Se dă cetire scrisorei prin care studenții dela liceul din Blaș trimis felicitări Academiei cu ocaziunea serbării jubileului de 25 ani.

Se dă cetire procesului verbal al secțiunii literare pentru ședințe dela 20 martie, prin care secțiunea a decis ca Academia să însărcineze pe dnii membri corespondenți I. Bianu, Ionnescu-Gion și Slavici, să esamineze colecțiunea de poezii populare prezentată pentru publicare de dl I. Pop Retegan și să facă raport asupra ei, arătând intru cât merită a fi publicată de Academie.

Dl V. Babeș dăce, că propunerea secțiunii literare atinge o cestiune de principiu, anume decă membrii Academiei pot fi înlocuiți în lucrările de competență prin membrii corespondenți. Acosta este în contra regulamentului Academiei. Printr'o hotărîre ca cea propusă s'ar atinge prestigiul membrilor activi. În ori ce cas, dsa stăruește ca să se modifice regulamentul, introducându-se într'ensul o dispozițiune care să permită a se lua decisiuni ca cea propusă acum; dar înainte de a se face acosta modificare în regulament, să se urmeze ca și până acum, însărcinându-se membrii activi ai Academiei cu facerea diferitelor lucrări de natura celei propuse.

Dl Quintescu împărtășește vederile dlui Babeș și spune că și în sinul secțiunii dsa a fost de părere să se însărcineze dnii Sion și Sbiera cu cercetarea colecțiunii; d-lor ar fi putut să cêră ajutorul membrilor corespondenți, dar trebuiau să presinte raportul în numele lor.

Dl V. Maniu dăce, că s'ar unii cu părerea dlui Babeș de a se respinge propunerea secțiunii literare, decă într'adevăr acosta ar fi contrar regulamentului și prin urmare s'ar face într'ensa un început de anarhie în Academie. Propunerea prezentată înse, nu este de loc contrară nici spiritului, nici literei regulamentului, în care nu se află nici o restricțiune în sensul părerii dlui Babeș. Până acum Academia a procedat altfel cu membrii corespondenți: A însărcinat cu misiuni importante pe dnii Tocilescu și N. Densușian, cari ș-au prezentat raporte în numele lor. Dsa susține propunerea secțiunii și crede că este timp să fim severi cu observarea regulamentului, dar să nu creăm restricțiuni acolo unde nu sânt și unde nu ar puté aduce nici un folos.

Dl Gr. Stefanescu citéză art. 30 din regulament, în care se dăce, că comisiunile speciale să fie compuse dintre membrii activi ai Academiei; deci propunerea secțiunii literare este contrară regulamentului și apoi până acum nu s'au luat nici odată decisiuni ca cea care se propune. Înșarcinările date dlor Tocilescu și Densușian au fost misiuni, având de scop lucrări inafară de Academie, iar nu lucrări interne și curente, cum este cercetarea manuscrisului de care este vorba. S'a întemplat și se pôte întempla. ca Academia să aibă a judecă o lucrare care nu este de competența nici unuia din membrii; atunci se pôte face apel la o persoană chiar și alară din Academie, dar altfel nu.

Dl B. P. Hașdău spune, că dsa a făcut în secțiune propunerea care se discută și despre care se miră când vede, că intimpină așa inverșunată opunere. Sântem o Academie tineră și în multe ar trebui să vedem cum se face în cele mai vechi și să le imitam. Aprôpe în toate Academiile, cum este cea dela Viena și chiar cea dela Peșta, membrii corespondenți au mult mai multe drepturi decă la noi și ei sânt însărcinați a face mai toate relațiunile de feul acelei despre care se discută. De ce nu s'ar puté

face tot așa și la noi? Dl Babeș dice, că prin propunerea secțiunii se face o substituțiune a membrilor corespondenți, în locul celor activi. Dar chiar această este în interesul Academiei, căci se poate ca membrii corespondenți fiind mai tineri, să fie mai în curent cu unele cestiuni și ramure ale științelor, decât membrii activi. Și pentru ce Academia să țină departe dala sine tinerile puteri științifice, cari sunt ohismate a ne lua într'o qi locul nostru? Dl Stefanescu combatând propunerea, a căutat să se sprigine art. 30 din regulament; acel articol inse vorbește de: »Comisiunile speciale cari au a execută in cursul anului anumite lucrări«, adeca dela o sesiune până la cealaltă; n'are prin urmare nimica a face cu propunerea în discuțiune; art. 5 din statute spune că activitatea Academiei se exercită între altele »de către persoane însărcinate de dēnsa cu misiuni speciale« și aci »misiuni speciale« înseamnă »însărcinări.« Dl Stefanescu a contestat într'un mod absolut existența precedentelor. Dsa este în completă greșelă. un precedent absolut identic s'a creat la 1889: secțiunea literară avea să se pronunțe asupra cererei dl D. P. Lupașcu de a se publica o colecțiune de descănțete intitulată »Medicina babelor«; secțiunea literară a însărcinat pe dl membru corespondent I. Bianu; dsa ș-a prezentat raportul și secțiunea l'a aprobat la 28 martie 1889 și în aceeaș qi a primit și aprobarea plenului. Actele sunt publicate în Anale, deci un precedent absolut identic există în Academie și nici un motiv serios nu se poate opune primirei propunerii făcută de secțiunea literară.

Dl I. Sbiera dice că manuscriptul este voluminos și nu ar pute să fie bine esaminate în scurtul timp al sesiunii, în care membrii activi sunt ocupați și cu alte lucrări. Dsa s'a unit cu propunerea dlui Hașdeu, mai ale. după ce a aflat, ca unii membrii corespondenți au luat deja cunoștință de cuprinsul manuscriptului.

Dl D. Sturdza crede că cestiunea este foarte simplă: precedent a existat și el a fost conform cu spiritul art. 28 din regulament, prin urmare crede, că propunerea secțiunii trebuie primită.

Dl M. Kogălniceanu nu vede într'u ce ar perde autoritatea membrilor activi, decât Academia ar da însărcinări de studiu membrilor ei corespondenți, pe care Academia i-a ales tocmai pentru activitatea lor literară și pentru știința lor.

Discuțiunea se închide. Se pune la vot propunerea secțiunii literare și se primește.

M O D A.

Rufăria a trecut printr'o perioadă de »colore albă«, care n'a reușit. Penișorele, fustele, cămeșile, etc., încep să se porțe de cătră cucōne în colorii încărcate de cordele și de horbote. Se știe că dantelele aqi nu mai sunt apanajul milionarelor și că la nevoie se găsește horbotă cu 10 bani metrul. Deosebirea nu e decât dintre autentic și falsificat.

Tăietura fustelor e modificată. Nu se mai fac crețuri dinapoi. Fusta e cu totul drēptă sus, și jos e mai strimță, în dreptul genuchilor.

Au început să se porțe jachete, ca cele bărbătești, cu nasturi acoperiți de stofă. A reinceput să se porțe dantele la mâneci. Nu se mai portă decât gulere drepte.

Când sōrele va începe să supere pe gentilele dōmne, ele vor purtă umbrele ușōre cu mânerul de trestie și cu imbrăcăminte compusă din cinci-șase pături de gaz.

OGLINDA LUMEI.

Regele Bavariei. Din München se scrie gazetei »Neues Wiener Tagblatt«: Buletinele oficiale despre starea bolnavului rege Otto dau știri cam rele de câțva timp. Nu de mult se răspândise prin oraș șgomotul că regele a murit. Acest șgomot și-a avut originea într'un atac de catalepsie care a ținut pe regele aprōpe opt ciasuri în nemișcare. Aceste atacuri se repetă mai des în timpul din urmă. Bolnavul are o infățisare grozavă. Fața-i slăbită, corpul uscat cu deseversire. O nutrire regulată e imposibilă, de orece bolnavul adesea refușă câte douē trei țile de-arēnduori ce nutriment și adesea îi e imposibilă și mișcarea mecanică a înghițirii.

O glumă de 1 Aprilie. Și țarul Rusiei, așa încungiuat de nihilisți, face glume de 1 aprilie. Un țiar din Petersburg povestește că împēratul Alesandru, primind într'o diminēță pe șeful poliției din Petersburg, îi țise cu asprime, după ce acesta îi anunțase ca tōte sunt în bună orēnduelă în capitală: — Pentru tine sunt tōte și totđauna în bună rēnduelă. Ce dobitoc de polițai ești, când n'ai aflat până la ora asta, că astă nōpte s'a furat statua eche tră de pe monumentul lui Petrul cel Mare? Directorul eși cu cōda între picioare, pentru a începe o anchetă; inse ajungēnd în piață, vēdū cu o nespusă plăcere că statua echestră eră la locul ei. Se întōse într'un suflet la palat și intrând la țar îi strigă: — Maiestate, ați fost reu informat, statua e neclintită la locul ei. Impēratul îi țise zimbind: — Nătărăule, aqi e 1 aprilie.

Parisu port de mare. Comisiunea însărcinată cu studiarea proiectului pentru constituirea unui canal, care să lege Parisul cu marea Nordului, și-a isprăvit lucrările și a înaintat deja raportul ei primăriei. Canalul va ave o lungime de 132 de kilometri și o adâncime de 6 metri. Se va construi un port pentru corăbii mari la Saint Denis; alte cinci porturi mici se vor înființă la Vernon, Mantes, Poissy, Archères și Argenteuil. Cheltuelile se vor urcă la 150 milioane. La 345.000 de întrebări ce au fost adresate în această privință diferiților omeni notabili din Francia, răspunsurile, afară de 13, au fost tōte favorabile proiectului.

Rectificare. Câteva erori de tipar mai notabile s'a strecurat în tractarea Bibliografie etc. cari sunt de indreptat: pag. 102 alinea 2 și 3 în loc de »nordică« cor. modernă; alinea penultima în loc de »dissolvare« cor. dislocare; pag. 122 și 6 în loc de »activitate« cor. aviditate, »Huculi« cor. Huțuli, col. 2 și 9 »Aspropotan« cor. Aspropotam, alin. 2 și 2 »Gocevic« cor. Gopcevic, și penultim »iubilarea« cor. imbibarea; pag. 134, alin. 2 și 18 »viguros« cor. rigoros; pag. 146 și jos »secl. IV« cor. secl. VI; pag. 160 col. 2 alin. 4 și 1 »determinat« cor. determinant.

Călințarul sēptēmănei.

Țiua sēpt.	Călințarul vechiu	Calind. nou	Sōrele
Domin.	Floriloru	Ev. dela Ioan c. 13, gl. 5, a inv 2.	res. ap.
Duminecă	14 (+) Florile	26 Ezechia	4 51 7 4
Luni	15 SS. ap. Arist. și Pub.	27 Anastasiu	4 48 7 5
Martți	16 Cuv. Simeon	28 Vitalis	4 46 7 7
Mercuri	17 Mart. Agapia	29 Petrus	4 45 7 8
Joi	18 Par. Ioan	30 Eutropia	4 43 7 9
Vineri	19 (+) Vinerea Patim.	1 Mai Mrt. Filip	4 42 7 11
Sămbătă	20 Par. Teodor Trich.	2 Sigismund	4 41 7 11